

AKB-KBH HÅNDBOGEN

VEDLIGEHOEDElse	2
SÅDAN IStANDSÆTTER DU DINE VÆGGE	2
VEDLIGEHOEDElse AF GULVE	3
IStANDSÆTTElse AF LOFTER	4
6 RÅD TIL AT UNDGÅ FUGT	6
DU KAN SPARE	7
4 RÅD TIL AT SPARE PÅ VANDET	7
6 RÅD TIL AT SPARE PÅ VARMEN	7
7 RÅD TIL AT SPARE PÅ STRØMMEN	8
HVEM SKAL JEG KONTAKTE HVORNÅR?	9
GÆLDSRÅDGIVNING	9

VEDLIGEHOLDELSE

SÅDAN ISTANDSÆTTER DU DINE VÆGGE

TAPETSERING

Når du vil sætte nyt tapet op, får du det bedste og det flotteste resultat, hvis du først fjerner det gamle tapet helt ind til den rå væg. Du kan kontrollere, om tapetet sidder godt fast ved at påføre vand eller tapetklister på et stykke af tapetet. Hvis der kommer buler i tapetet, sidder det ikke fast og bør afrenses. Du bør også afrense tapetet, hvis det er meget ujævnt, hvis der er folder i hjørner, eller hvis der er mange lag tapet oven på hinanden.

Tapetet kan afrenses med en afdamper, der kan lejes hos de fleste farvehandlere, eller du kan købe tapetopbløder, der påføres væggene, hvorefter tapetet kan afskrabes med en bred spartel. Når tapetet er fjernet, skal du slibe væggene til overfladen er jævn og med en børste eller kost affeje væggene, så de er fri for slibestøv. Huller og revner i væggen skal du spartle, slibe og affeje.

Når du opsætter den første bane, kan du slå en streg på væggen efter et vaterpas og opsætte tapetbanen efter strengen. Så er du sikker på, at den kommer til at sidde helt lige. Hvis der er mønster i tapetet, skal du tilpasse banerne så mønstret passer. Du skal sikre, at der bruges korrekt tapetklister, og at du får klistret helt ud til tapetkanterne, så det ikke løsner sig.

Udgiften til fuldstændig aftagning af tapet kan i visse tilfælde dækkes af din afdeling, hvis det er aftalt med ejendomskontoret, inden arbejdet udføres.

MALING

Hvis du skal male på eksisterende tapet, skal du sikre dig, at det sidder godt fast. Skal du male på vægge, der tidligere har været malet, skal du kontrollere om malingen sidder godt fast.

Sæt et stykke tape fast på væggen og træk det af. Hvis der er maling på tapen, sidder malingen ikke godt nok fast, og du må enten skrabe eller slibe den løse maling af med en spartel eller afrense det gamle tapet.

Mal aldrig direkte på vægge med strukturmaling. Strukturmalingen er meget vanskelig at fjerne igen, hvis du for eksempel senere ønsker at tapetsere væggene.

Hvis du ønsker strukturmalede vægge, skal du opsætte grundpapir eller tapet på væggene, inden du maler.

Væggene skal du afrense med grundrens. Revner og huller skal du spartle, slibe og affeje for slibestøv.

Reparationer og sugende overflader skal grundes, og væggene skal færdigmales 1–2 gange.

Når du maler vægge i badeværelset, skal du bruge en maling til vådrum, der hindrer fugten i at trænge ind i væggen.

Sørg altid for god udluftning.

VEDLIGEHOLDELSE AF GULVE

Hvis der ikke er tilstrækkeligt lak på gulvet, vil fugt trænge ned i træet, og der vil ske misfarvning af gulvet. Dette betegnes som misligholdelse, og der vil blive stillet krav om istandsættelse, hvis du fraflytter. Hvis der er slidt gennem laklaget, og gulvet er blevet misfarvet, skal gulvet slibes, inden det lakeres eller får anden overfladebehandling.

SLIBNING AF GULVE

Ret altid henvendelse til dit ejendoms kontor, inden du sliber gulvet. Du vil kunne få oplysning om, hvilken type gulv der er tale om, og om gulvet tidligere er slebet, så der er fare for gennemslibning.

Hvis du selv vil slibe gulvet, skal du være opmærksom på, at det er et meget krævende og støjende arbejde. Hvis du ikke er meget opmærksom og koncentreret, kan du risikere, at gulvet bliver slebet meget ujævnt. Du kan leje en gulvslibemaskine i byggemarkeder, farvehandlere m.v., hvormed der følger en anvisning.

Du kan også få gulvet slebet med efterfølgende overfladebehandling af professionelle gulvbehandlere og få udgiften godtgjort via din vedligeholdelseskonto, hvis der er penge til rådighed på kontoen.

LAKERING AF GULVE

Når du skal lakere gulvet, skal det være helt rent og tørt. Hvis du lakerer på et gulv, der ikke er helt tørt, risikerer du, at lakken ikke vil tørre, og gulvet vil efterfølgende klæbe.

Støvsug gulvet og vask det med et afrensningsmiddel. Afslut med endnu en gang vask med fortyndet eddikesyre, der fjerner sæberester. Hvis gulvet tidligere har været lakeret med vandig gulvlak, skal du fortsætte med at lakere med denne type lak.

Til lakering skal du bruge en lakpensel til kanter mod vægge m.v. Brug en god lakpensel, så den ikke taber børsterne under lakering. Du kan derefter bruge en rulle med kort luv og stang til lakering af resten af gulvet. Rul langsomt, så der ikke opstår luftbobler i lakken.

Efter forbehandling lakeres gulvet 2–3 gange. Vær opmærksom på, at lakken skal hærde inden gulvet benyttes igen. Læs anvisningen på lakken for at se, hvor lang tid det tager.

LUD- OG OLIEBEHANDLING AF TRÆGULVE

I dag vælger flere og flere at lud- og oliebehandle gulvene. Behandlingen bevarer træets åretegning og naturlighed, og luden hæmmer gulvets gulning. Du kan også nemt fjerne ridser og mindre hakker.

Inden du starter behandlingen, skal alle rester af gammel lak og sæbe fjernes ved slibning, og gulvet skal være helt tørt. Følg anvisningen for påføring af lud, olie og sæbebehandling.

Gulvet vedligeholdes efterfølgende med speciel gulvsæbe og plejeolie.

LINOLEUMSBELÆGNING PÅ GULVET

Linoleum er et naturprodukt, der ikke tåler at udtørre. Har du et gulv med linoleumsbelægning, kan du holde den smidig og frisk i farven ved med passende mellemrum at oliere overfladen. Olien påføres med en klud.

Den daglige rengøring foretages med sæbspåner. Sulfomidler udpiner belægningen og vil resultere i en grå kedelig misfarvet overflade, og der kan forekomme revnedannelser.

TERRAZZO GULVE

Terrazzogulve er ofte udsat for meget vand og forekomst af kalk. Aftør altid gulvet efter bad.

Hvis gulvet er blevet kedeligt, kan du slibe gulvet med slibepapir og efterfølgende behandling med speciel olie, der fås hos farvehandlere. Vedligehold gulvet med sæbspåner eller brun sæbe. Brug aldrig syre til afrensning af gulvet, da syren opløser kalken i gulvet.

ISTANDSÆTTELSE AF LOFTER

RENGØRING

Loftet skal være helt rent før du maler. Brug et grundrengøringsmiddel, der fås hos farvehandleren. Hvis ikke loftet bliver vasket ordentligt af, risikerer du, at den nye maling ikke hæfter ordentligt, og den vil i løbet af kort tid skulle af.

Når du maler loft i badeværelset, skal du bruge en maling til vådrum, der forhindrer fugten i at trænge ind i loftet.

Hvis der er mug og skimmel på vægge eller loft, skal det afrensnes grundigt inden maling. Produkt til afvaskning fås hos farvehandleren. Det er også en god idé, at kontakte dit ejendoms kontor for at høre, hvordan du skal forholde dig.

Efter rengøring skal loftet være helt tørt, inden du maler. Der kan med fordel benyttes en stang til malerrullen, så du er fri for at kravle op og ned ad en stige. Rul langsomt, så du ikke pisker luftblærer ind i malingen.

Husk altid at afdække gulv, vinduesplader, fodlister m.v. med afdækningsplast og afdæk kontakter med malertape. Sørg for god udluftning så fugten kommer væk.

FORBEHANDLING

Inden du starter, skal du finde ud af, hvilken tilstand loftet er i. Du kan udføre en tapeprøve, hvor du sætter et stykke tape fast på loftet, og trækker det af. Hvis der er maling på tape, sidder malingen ikke godt nok fast. Hos farvehandleren kan du få en speciel test-tape. Hvis malingen ikke sidder godt fast, skal du fjerne alt løs maling med en spartel, og efterfølgende afvaske hele loftet med fortyndet salmiakspiritus eller grundrens

Du kan også prøve at tørre loftet af med en fugtig klud, og hvis loftsfarven smitter af, betyder det, at loftet tidligere har været "hvidtet", dvs. malet med lim- eller mosfarve.

Hvis loftet tidligere har været hvidtet, skal det afrensnes grundigt. Sker dette ikke, vil malingen ikke få ordentlig vedhæftning, og vil i løbet af kort tid skulle af.

Fjern løs limfarve/mosfarve med en spartel, og afvaske derefter hele loftet med børste og vand, indtil det ikke smitter af mere. Skift vandet tit.

Huller og revner skal du udspartle med spartelmasse med efterfølgende slibning og grunding på de spartlede steder.

Hvis du har et loft, hvor malingen skaller, har det sikkert tidligere været hvidtet med efterfølgende maling uden nødvendig afrensning.

Vær omhyggelig med at få fjernet alt slibestøvet, da det ellers sætter sig som "knopper" eller "gryn" i malingen.

Hvis der er mange revner eller ujævnheder, kan det være nødvendigt at opsætte glasfilt. Ret henvendelse til dit ejendoms kontor og spørg, om afdelingen eventuelt giver tilskud til dette.

Hvis loftet er gult af nikotinfarve, eller hvis der er fugtpletter, skal det forbehandles med et materiale, der forhindrer farven i at trænge gennem den nye maling. Spørg efter produktet hos farvehandleren. Når forbehandlingen er færdig, kan du male loftet. Samlinger og kanter ved vægge males med pensel og resten med malerrulle.

6 RÅD TIL AT UNDGÅ FUGT

1. Luft ud hver dag. Gerne flere gange om dagen. Sørg for at lufte ud efter bad og madlavning.
2. Sørg for at varme alle rum op, når det er koldt.
3. Stil ikke møbler helt op ad kolde ydrevægge. Dette kan give mug på væggene.
4. Hæng tøjet til tørre udenfor.
5. Hvis du opdager skimmelsvamp, så fjern det hurtigt. Brug klorin eller rodalon og informér dit ejendoms kontor.
6. Sørg for løbende at vedligeholde din bolig og sørg for at udbedre vandskader hurtigt.

DU KAN SPARE

Det er slet ikke svært at spare penge på vand, varme og el. Det kræver blot, at du er lidt ekstra opmærksom og tænker over, hvordan du bedst muligt udnytter varmen, vandet og strømmen til daglig. Her har vi samlet alle de gode råd til, hvordan du nemt sparer penge på regningerne og samtidig skåner miljøet.

4 RÅD TIL AT SPARE PÅ VANDET

1. Monter en vandsparer på vandhaner, så slipper der mindre vand igennem.
2. Tag brusebad i stedet for karbad. Luk for vandet, når du sæber dig ind.
3. Brug en balje, når du vasker op og skræller grøntsager.
4. Sørg for at vandhane, bruser og toilet ikke løber.

6 RÅD TIL AT SPARE PÅ VARMEN

1. Skab gennemtræk 10 min. hver dag. Så slipper du af med fugten, uden at møbler og vægge bliver kolde. Luk for varmen imens.
2. Stil alle termostater ens, på f.eks. 3, der svarer til ca. 21 grader. Så regulerer termostaterne sig selv, hvis det bliver koldere udenfor. Hver grad over 21 øger dit forbrug med 5 %.
3. Gå ikke under 16 grader, så risikerer du at skade bygningen og få problemer med fugt.
4. Tænd alle radiatorer i et rum. Det er billigst og mest effektivt. Sørg for at radiatorerne ikke er dækket til af møbler eller tøj.
5. Luk døren til koldere rum, som f.eks. soveværelset. Så udnytter du varmen bedst.
6. Spar på det varme vand – brug bruser og opvaskebalje.

7 RÅD TIL AT SPARE PÅ STØMMEN

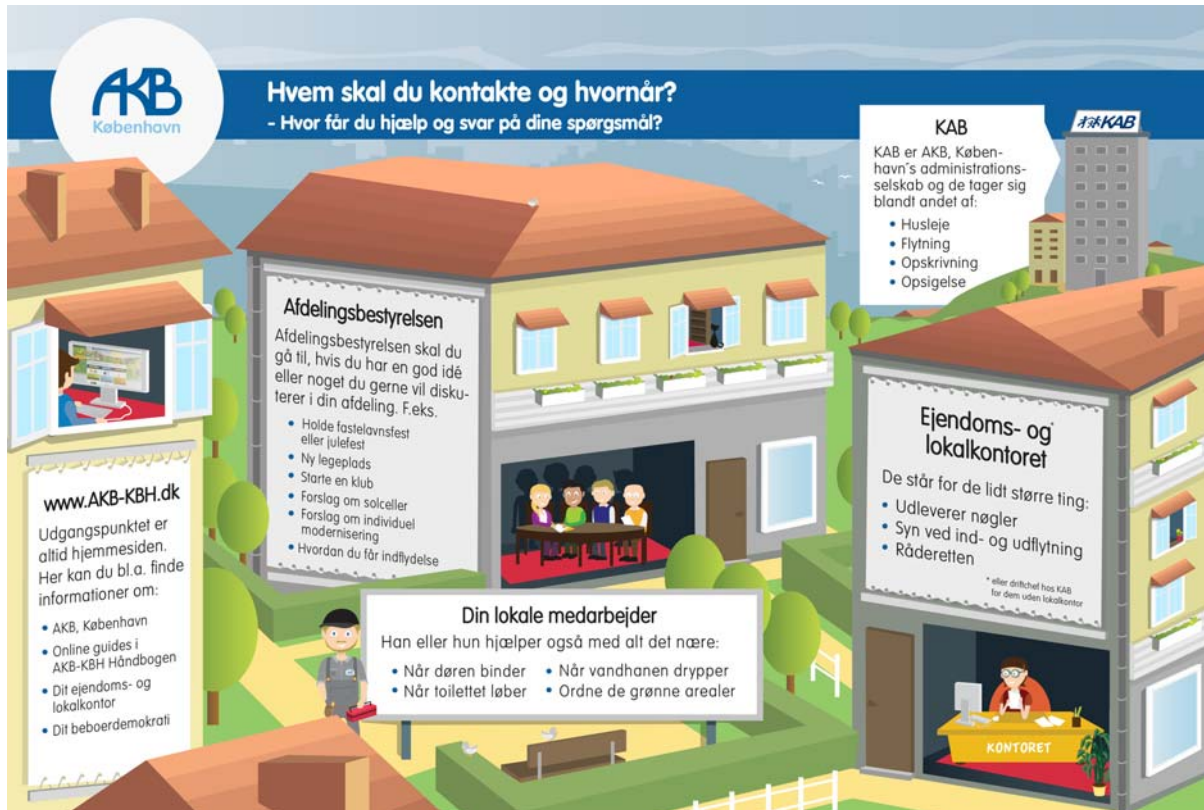
1. Sluk lyset efter dig, når du går.
2. Skift til el-spare pærer, de bruger kun en fjerdedel af den strøm, en almindelig pære bruger.
3. Drop standby - det udgør typisk 10-15% af dit elforbrug. Du kan købe en el-spare skinne, som automatisk slukker for tv og computer, når de ikke er i brug.
4. Fyld opvaskemaskine og vaskemaskine helt op, før du sætter dem i gang. Du kan også spare strøm ved at vaske tøj ved lavere varmegrader.
5. Hold øje med temperaturen i dit køleskab og fryser. Jo koldere de er, jo større elforbrug. De almindelige temperaturer er 5 grader for køleskabet og -18 grader for fryseren.
6. Læg låg på gryden når du laver mad og lad være med at forvarme ovnen.
7. Hvis du skal udskifte hårde hvidevarer, så vælg dem med A-mærket. De garanterer lavt vand- og elforbrug.

HVEM SKAL JEG KONTAKTE HVORNÅR?

KAB, lokalkontoret, ejendomskontoret eller afdelingsbestyrelsen? - Der er mange at holde styr på. Her kan du få overblik over, hvem du skal kontakte hvornår.

GÆLDSRÅDGIVNING

Hvis du er kommet bagud med huslejen eller har svært ved at få økonomien til at hænge sammen, tilbyder KAB samtaler og rådgivning.

Du kan enten ringe på 33 63 13 17 eller få gode råd på www.kab-bolig.dk. Her kan du også få information om støttemuligheder, rettigheder og om, hvordan du lægger et budget, der tager højde for det hele.

